

SOCIALINĖS ĮTAKOS MECHANIZMAI. NAUJOS GALIMYBĖS PAVEIKTI ADMINISTRACINĖS TEISĖS NORMŲ ĮGYVENDINIMO PROCESĄ

Aušra Kargaudienė *

Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Administracinės teisės ir proceso katedra

Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius

Telefonas 271 45 45

Elektroninis paštas ausra.kargaudiene@justitia.lt

Pateikta 2007 m. kovo 31 d., parengta spausdinti 2007 m. gegužės 21 d.

Santrauka. Lietuvoje socialinės įtakos mechanizmų galimybės ir būdai veikti vykstančius procesus administracinės teisės sistemoje yra analizuojami ir vertinami kaip valstybinio valdymo metodai. Lietuvos administracinėje teisėje įprasta išskirti tris valstybinio valdymo metodus: įtikinėjimą, skatinimą ir prievartą. Lietuvos viešojo administravimo sistemoje išskiriami vyraujantys du bendrieji (pagrindiniai) viešojo administravimo metodai: įtikinimo valdymo metodas ir prievartos (administracinės prievartos) valdymo metodas.

Tačiau įvykę socialinės kaitos procesai suteikia naujų galimybių dėl prioritetinio vaidmens individui (asmeniui), o ne valstybės valdžios institucijai, valstybinio valdymo metodų sąrašą plėsti svarstant naujų, modernių socialinės įtakos mechanizmų galimybes.

Pagrindinės sąvokos: valstybinio valdymo metodai, viešojo administravimo metodai, socialinės įtakos mechanizmas, akulturacija, socializacija, teisinė kultūra.

PROBLEMINĖ SITUACIJA

Nors diskusijos apie teisę, kaip kultūros reiškinių, nėra naujovė šiandieninėje teisės teorijoje [1, p. 66–67], tačiau Lietuvos teisinės sistemos ir kultūros sąsajų analizė nėra dažna tema mokslinėje literatūroje. Visuomeninio gyvenimo situacija, kai Lietuvai tenka adaptuoti Europos Sąjungos teisės aktus bei esminius teisės principus ir, įgyvendinant šį procesą, ne visuomet pasiekiamas pageidaujamas rezultatas, ir teisės teoretikus vis dažniau įpareigoja vertinti teisės sistemą, neatsiejant nuo visuomenės kultūrinės tradicijos ir jos raidos. R. Bakševičienė straipsnio „Šiandienės Lietuvos teisės ir kultūros sąsajos galiojančioje Lietuvos teisėje“ [2] išvadose pažymi, kad „svetimos teisinės kultūros perėmimas turi veikti apgalvotai, pritaikant kertines nuostatas ir vertybes būtent Lietuvos visuomenei ir teisei, nes globalus,

tiesmukas svetimos teisinės kultūros „primetimas“ Lietuvos teisei ir visuomenei gali lemti neigiamus procesus, susijusius su nepagarba teisei, įstatymui ir įstatymų leidybai.“

Įstatymo – administracinės teisės normos – priėmimas neužtikrina jos savaiminio įgyvendinimo, todėl administracinės teisės normų įgyvendinimo procesas yra ne mažiau svarbus nei jų priėmimas.

Straipsnio tikslas ir uždaviniai – aptarti tradicinius valstybinio valdymo metodus Lietuvoje bei atlikti lyginamąją šių metodų ir moderniose demokratinėse visuomenėse taikomų valstybinio valdymo metodų ir socialinės įtakos mechanizmų formų analizę.

Mokslinio tyrimo metodai: tarptautinių žmogaus teisių normų diegimo valstybės formos, esminių administracinės teisės principų administracinėje teisinėje sistemoje diegimo mechanizmai ir valstybiniai valdymo metodai analizuojami lyginamuoju metodu.

* Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Administracinės teisės ir proceso katedros doktorantė

SOCIALINĖS ĮTAKOS MECHANIZMAI. SOCIALINĖS ĮTAKOS MECHANIZMO SĄVOKA, ĮTAKOS PAGRINDAS IR FORMOS

Straipsnyje kaip lyginamasis modelis pasirinktas Ryano Goodmano ir Dereko Jinkso tiriamasis darbas „Kaip daryti įtaką valstybėms: socializacija ir tarptautinės žmogaus teisės“. Tai analizuodami autoriai aptarė socialinės įtakos mechanizmų galimybes tarptautinių žmogaus teisių diegimo proceso metu paveikti valstybių teisinės sistemas [3]. Lyginamajame modelyje subjektas yra valstybės tarptautinių organizacijų narės, kurių nacionalinėje teisėje yra diegiamos tarptautinės žmogaus teisės. Lyginamoji analizė atliekama lyginant tris socialinės įtakos mechanizmus – prievartą (*coercion*), įtikinimą (*persuasion*) ir akultūraciją (*acculturation*).

1 lentelė. Socialinės įtakos mechanizmai

	PRIE-VARTA	ĮTIKINĖJIMAS	AKULTŪRACIJA
ĮTAKOS (ar POVEIKIO) PAGRINDAS	Nauda, suinteresuotumas	Vertybių sutapimas	Socialiniai lūkesčiai, kultūrinis identitetas
ELGSENOS LOGIKA	Instrumentalizmas	Aktyvus taisyklės teisėtumo ir pagrįstumo įvertinimas	Socialinis vaidmuo, socialinis statusas, pamėgdžiojimas
ĮTAKOS FORMOS	Materialinės paskatos ir bausmės	Įtikinimas, mokymas	Socialiniai apdovanojimai ir bausmės, kognityvinės išlaidos ir nauda (ortodoksija ¹ , disonansas)
REZULTATAI	Paklusimas	Pripažinimas, pritarimas	Su(si)derinimas, atitikimas

Šaltinis: Ryan Goodman, Derek Jinks, How to Influence States: Socialization and International Human Rights Law, The University of Chicago Law School, Harvard Law School: <http://ssrn.com/abstract=519565> [žiūrėta 2005 04 04].

Prievarta

Prievarta yra įvardijama kaip konstruktyvusis socialinės įtakos mechanizmas. Prievarta taikoma objektams. Nepaklūstantiesiems teisės normai taikomos įstatymu nustatytos sankcijos, o paklūstantiesiems – įstatymu nustatyti paskatinimai. Prievartos mechanizmo taikymo tikslas – konstruktyviomis priemonėmis pasiekti, kad objektas paklustų teisės normai.

Įtikinėjimas

Įtikinėjimo, kaip socialinės įtakos mechanizmo, kitaip negu prievartos mechanizmo taikymo metu, įtaka valdymo objektui daroma mokant arba įtikinant. Siekiama, kad valdymo objektas, paklūsdamas teisės normai, kartu išreikštų sutikimą su šios teisės normos turiniu ir jos ginamomis vertybėmis. Valdymo rezultatas pasiekiamas ne besąlygiškai objektui paklūstant (kaip

prievartos įtakos mechanizmo įgyvendinimo metu), bet jam valingai pritariant teisės normai ir ją sąmoningai pripažįstant. Ši pritarimą valdymo objektas turi išreikšti laisva valia, kaip palankų požūrį į taikomą teisės normą.

Akultūracija

Tradiciskai socialiniuose moksluose akultūracija yra suprantama kaip kultūros mainai, vykstantys tarp skirtingų kultūros grupių ar pavienių asmenų ir grupių [4]. Nagrinėjamoju aspektu teisinės kultūros mainai, vykstantys valstybėje, kurioje siekiama įgyvendinti universalius administracinės teisės principus ir teisės normas, tampa akultūracijos proceso dalimi. Akultūracijos proceso metu jo dalyviai pritaiko savo įsitikinimus, veiksmų šablonus ir modelius tos kultūros, kuri juos supa.

Akultūracija, kaip savitas socialinės įtakos mechanizmas, dažnai gali būti tapatinamas su įtikinėjimo socialinės įtakos mechanizmu. Tačiau akultūracijos doktrina savita ta prasme, kad šiuo atveju prievartos požymio tarp subjekto ir objekto „nebuvimas“ tegali būti vertinamas kaip vienas iš akultūracijos ir įtikinimo socialinės įtakos mechanizmų jungiančiųjų bruožų. Akultūracijos mechanizmo veiksmingumas galėtų būti įvertintas tik tai tuomet, jei pasiektas rezultatas būtų teisinių ir socialinių normų tapatumas, ir šis tapatumas būtų priskirtinas ne tik atskiram individui, bet tam tikrai socialinei grupei. O įtikinimo rezultatas pasiekiamas, kai individas palankiai vertina tam tikrą teisės normą kaip atitinkančią jo vertybių sistemą.

LIETUVOS VALSTYBINIO VALDYMO MODELIAI IR SOCIALINĖS ĮTAKOS MECHANIZMAI. TRADICINĖ TEORIJA IR PRAKTINĖ PATIRTIS

Lietuvoje socialinės įtakos mechanizmai ir jų teikiamos galimybės bei būdai turėti įtakos administracinės teisės sistemoje vykstantiems procesams dažniau suvokiami ir vertinami kaip valstybinio valdymo metodai.

Lietuvos administracinėje teisėje įprasta išskirti šiuos tris valstybinio valdymo metodus: *įtikinėjimą*, *skatinimą* ir *prievartą* [5, p. 19–26]. Analogiškai Lietuvos viešojo administravimo sistemoje taip pat išskiriami du vyraujantys bendrieji (pagrindiniai) viešojo administravimo metodai: *įtikinimo valdymo* ir *prievartos (administracinės prievartos) valdymo metodas* [6, p. 511–524].

Lyginant anksčiau minėtų socialinės įtakos mechanizmų ir valstybinio ir/arba viešojo administravimo metodų formas, galima išskirti tam tikrus šių metodų (mechanizmų) panašumus bei skirtumus.

¹ Ortodoksija – griežtas nustatytų principų ir teiginių laikymasis, paklusimas doktrinai.

2 lentelė. Socialinės įtakos mechanizmų bei valstybės valdymo ir viešojo administravimo metodų lyginamoji lentelė

SOCIALINĖS ĮTAKOS MECHANIZMAI	VALSTYBĖS VALDYMO METODAI	VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO (BENDRIEJI) METODAI
<p><u>PRIEVARTA</u> Įtakos pagrindas: nauda, suinteresuotumas Elgsenos logika: instrumentalizmas Įtakos forma: materialiniai paskatinimai ir baudmės Rezultatas: paklusimas</p>	<p><u>PRIEVARTA</u> Administracinės atsakomybės priemonės Kardomosios ir proceso užtikrinimo priemonės Prevencinio poveikio priemonės</p>	<p><u>PRIEVARTOS (ADMINISTRACINĖS PRIEVARTOS) VALDYMO METODAS</u> Administracinės prevencinės (ispėjamosios) priemonės Administracinės kardomosios priemonės Administracinės atsakomybės priemonės (administracinės nuobaudos)</p>
<p><u>ITIKINĖJIMAS</u> Įtakos pagrindas: vertybių sutapimas Elgsenos logika: aktyvus taisyklės teisėtumo ir pagrįstumo įvertinimas; Įtakos forma: įtikinimas, mokymas Rezultatas: pripažinimas, pritarimas</p>	<p><u>ITIKINĖJIMAS IR SKATINIMAS</u> Vidaus administravimo priemonės Tiesioginio administracinio poveikio priemonės (nurodymas, komanda ir kt.) Netiesioginio administracinio poveikio priemonės Teisinio švietimo, kitokio aiškkinamojo poveikio priemonės</p>	<p><u>ITIKINIMO VALDYMO METODAS</u> Teisinis žmonių auklėjimas Moralinis ir materialinis žmonių skatinimas Visuomeninio (organizacinio) poveikio priemonės</p>
<p><u>AKULTŪRACIJA:</u> Įtakos pagrindas: socialiniai lūkesčiai, kultūrinis identitetas Elgsenos logika: socialinis vaidmuo, socialinis statusas Įtakos forma: socialiniai apdovanojimai ir baudmės, kognityvinės išlaidos ir nauda (ortodoksija, disonansas) Rezultatas: su(si)derinimas, atitikimas</p>		

Šaltiniai: Goodman R., Jinks D. How to Influence States: Socialization and International Human Rights Law. The University of Chicago Law School, Public Law & Legal Theory Working Paper Series. Research Paper No. 62. Harvard Law School. Research Paper No. 95; Šedbaras S. Administracinė atsakomybė. – Vilnius: Justitia. 2005. P. 19–26; Bakaveckas A., Dziegoraitis A., Dziegoraitienė A. ir kt. Lie-

tuvos administracinė teisė. Bendroji dalis. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas. 2005. P. 511–524.

Akivaizdu, kad galimybės diegti tam tikrus socialinės įtakos mechanizmus (ar tai būtų *prievartos*, *įtikinimo* ar *akultūracijos* doktrina) priklauso nuo politinio režimo šioje valstybėje statuso, visuomenės kultūrinio ir socialinio išsivystymo lygio; plačiau šie mechanizmai panaudojami moderniose demokratinėse visuomenėse.

Esminis šių socialinės įtakos mechanizmų veikimo galimybių skirtumas – tai, kas šio proceso metu svarbiausias veikiantis asmuo. Taigi taikant prievartos socialinės įtakos mechanizmą, esminis vaidmuo tenka valstybei (valstybės valdžios intisutijoms), kaip prievartą taikančiam arba įtikinimo metodo formą projektuojančiam subjektui. Šio proceso veiksmingumas priklauso nuo to, kaip koordinuojami „prievartą“ taikančių subjektų veiksmai, o ne kaip paisoma tiesioginio valdžios poveikio valdymo objektų interesams.

Moderniose demokratinėse visuomenėse taikant administracinės teisės normas vis didesnis dėmesys skiriamas ne prievartos ir įtikinėjimo socialiniams mechanizms, o akultūracijos procesui. Tam tikrų universalių administracinės teisės principų įgyvendinimas, taikant šį socialinį mechanizmą, yra sietinas su sąlyga valstybei vadintis modernia demokratine visuomene. Akultūracijos proceso metu svarbiausias vaidmuo tenka ne valstybei (valstybinės valdžios institucijai), bet asmeniui (tai gali būti ir asmenų grupė, nevyriausybinė organizacija ir pan.). Todėl šio proceso taikymo galimybės priklauso nuo to, kaip visuomenėje išvystyti demokratijos principai, kiek asmuo (ar tam tikra socialinė grupė) yra svarbus ir kiek jo interesų bei teisių paisoma valstybinio valdymo proceso metu.

Akivaizdu, kad tam tikrų normų diegimą perkėlus į nacionalinę teisę, savaime jos nebus veiksmingai įgyvendinamos. Remiantis susiklosčiusia valstybinio valdymo mechanizmų sampratos tradicija (remiantis prievartos (administracinės prievartos) arba įtikinimo valdymo metodu), Lietuvoje dažnai nesėkmingai įdiegtos administracinės teisės normos yra keičiamos naujomis arba didinamos sankcijos už šių administracinių teisės normų nesilaikymą. Tačiau retai atliekama empirinių tyrimų analizė, kai teikiamos išvados, kaip pati administracinės teisės norma arba jos ignoravimo faktas yra vertinamas visuomenės, ar yra didelis atotrūkis tarp administracinės teisės normos ir socialinės normos, kaip tam tikras administracinės teisės normas vertina atskiros socialinės grupės.

Todėl, atliekant akultūracijos studijas, šių administracinės teisės normų diegimo probleminės situacijos analizė suteiktą galimybę vertinti tam tikroje administracinių santykių srityje susiklosčiusią situaciją (kaip tokių administracinių teisinių santykių pavyzdys straipsnyje pateikiama neįgalųjų teisės statyti automobilius jiems pažymėtose vietose įgyvendinimo problemos sprendimas).

Aptariant anksčiau išvardytas doktrinas, galima daryti išvadą, kad Lietuvoje šiandieninė administracinės teisės problema yra socialinės įtakos mechanizmų, kaip

priemonių vertinti administracinės teisės normų, jų kaitos bei įgyvendinimo mokslinės teorinės analizės bei pagrindų stoka. Lietuvoje stinga mokslinės teorinės analizės, kaip, pasitelkus socializacijos procesą, galima būtų tobuliau diegti administracinės teisės normas. Ši teorinės analizės spraga nesuteikia galimybės administracinės teisės sistemoje praktiškai panaudoti akultūraciją kaip socialinės įtakos mechanizmą. Tačiau įvykę socialiniai pokyčiai leidžia Lietuvos administracinėje teisinėje sistemoje plačiau taikyti socialinės įtakos mechanizmą teikiamas galimybes.

NEĮGALIŲJŲ TEISĖS STATYTI AUTOMOBILIUS JIEMS PAŽYMĖTOSE VIETOSE GYNIMO GALIMYBĖS IR VEIKSMINGUMAS, TAIKANT PRIEVATOS, ĮTIKINIMO IR AKULTŪRACIJOS SOCIALINĖS ĮTAKOS MECHANIZMUS

Kaip administracinių normų diegimo probleminių pavyzdžių galima būtų paminėti Lietuvos visuomenėje įsisenėjusią problemą, susijusią su neįgaliųjų teise statyti automobilius jiems skirtose ir pažymėtose vietose.

Šiais metais Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos žmonių su stuburo pažeidimais asociacija, Lietuvos aplinkos pritaikymo asociacija ir Vilniaus krašto žmonių su negalia sąjunga tapo viešosios akcijos „Užėmei mano vietą – paimk ir mano negalią...“ iniciatoriais. Būtinybė organizuoti šią akciją rodo, kad Lietuvoje neįgalieji susiduria su didele socialine problema – automobilių statymo prie prekybos centrų, bankų, kitų visuomeninės paskirties pastatų vietos, skirtos neįgaliesiems, dažniausiai būna užimtos automobilių šioje vietoje statyti teisės neturinčių asmenų; vairuotojai nepaiso kelio ženklo Nr. 846 – „Neįgalieji“ ir kelio ženklavimo simbolio 1.24 – „Neįgalusis“ reikalavimo, t. y. automobiliai statomi tose stovėjimo vietose, kurios skirtos tik transporto priemonėms, pažymėtoms skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“. Įstatymu nustatytos sankcijos pasirodė nesantčios veiksmingos, siekiant šią problemą išspręsti. ATPK 124 straipsnyje nustatytos sankcijos (pagal ATPK vairuotojas, pastatęs automobilių neįgaliųjų automobiliams statyti skirtoje vietoje, neturėdamas tam teisės, gali būti baudžiamas 100–150 litų bauda) neveiksmingos. Akivaizdu, kad prievartos mechanizmu šių administracinių teisinių santykių sureguliuoti nepavyksta.

Sprendžiant šią problemą, iki šiol buvo imtasi tų pačių veiksmų, kuriuos taikant nebuvo pasiektas pageidautinas rezultatas – už šiuos Kelių eismo taisyklių pažeidimus didinamos baudos. Tačiau toks prievarta pagrįstas valstybinio valdymo taikymas nepasitvirtino.

Nevyriausybinių organizacijų iniciatyva organizuota akcija parodo modernios demokratinės visuomenės socialinės įtakos mechanizmų taikymo platesnes galimybes negu iki šiol Lietuvoje taikomi valstybiniai valdymo (prievartos) metodai. Policijos dalyvavimas šioje nevyriausybinių organizacijų iniciatyva organizuotoje viešojoje akcijoje [7] būtų labiau sietinas ne tik su prievartos, bet ir su įtikinėjimo valdymo metodu, o Delfi tinklalapyje viešai skelbiamos nuotraukos reprezentuoja

modernios demokratinės visuomenės brandumą. Kuriant modernią demokratinę visuomenę, vis aiškiau, kad teisinė norma, ginanti neįgaliųjų teises, turi tapti norma, kurios būtų laikomasi ne tik bijantis sankcijos susilaukiant (*deterrence*), bet ir taptų socialine visuomenės pagarbos neįgaliųjų teisėms norma, o kartu būtų pasmerkiami tie, kurie šių socialinių teisinių normų nesilaiko.

Įvertinus, ar siekiant mažinti šių pažeidimų skaičių, nevyriausybinių organizacijų akcijos buvo veiksmingos, galima būtų svarstyti galimybę, taikant šį mechanizmą, siekti kitų administracinių teisės normų veiksmingumą. Kalbant apie Kelių eismo taisyklių pažeidimus, verta paminėti, kad Lietuvoje patiriama didžiulė žala dėl girtų vairuotojų sukeltų avarijų. Ilgai šią problemą Lietuvoje taip pat buvo bandoma spręsti griežtinant atsakomybę, didinant pinigines baudas (t. y. taikant prievartos valdymo modelį). Tačiau socialinių nuostatų, t. y. kiek visuomenėje toleruojamas toks vairuotojų elgesys, ar jis yra pakankamai smerkiamas kitų visuomenės narių, analizė rodo, kad šią problemą spręsti galima, taikant ir kitus valstybinio valdymo metodus, atsižvelgiant į kitų socialinės įtakos mechanizmų formas.

SOCIALINIŲ SANTYKIŲ SVARBA ADMINISTRACINIŲ TEISINIŲ SANTYKIŲ METU

Galima sutikti su nuomone, kad anksčiau minėtų administracinių normų diegimo problema sietina su kitais visuomenės reiškiniais, t. y. korupcijos lygiu viešojo administravimo institucijose, visuomenės teisiniu švietimu ir kt. Tačiau ir procedūrų (administracinių teisinių santykių) taikymo metu socialinės normos turi tam tikrą reikšmę.

Šiuolaikinėse administracinės teisės studijose vis dažniau pabrėžiama socialinių santykių svarba administracinio proceso, procedūrų metu. Prof. D. J. Galliganas, nagrinėdamas tinkamo proceso (*due process*) bei tinkamų procedūrų (*fair procedures*) veiksmingumą ir jų įgyvendinimo sąlygas, yra pabrėžęs, kad, vertinant administracinių teisinių santykių dalyvių veiksmus, reikia turėti minty, jog teisė (įstatymas) – tai ne tik kontrolės sistema, kuri yra „numatoma iš viršaus“, bet tai kartu ir socialinių santykių metu atsirandanti reguliavimo sistema [8, p. 304–305]. Socialiniai santykiai, visuomenės nuostatos, atskirų socialinių grupių elgesys – tai pagrindas, kuriuo remiantis turi būti analizuojamos administracinės teisės normų diegimo problemos.

Ar naujų administracinės teisės normų diegimo reiškinys taps stipresniu postūmiu vystytis moderniai demokratinei visuomenei, kurioje visuomenės ir asmens interesų derinimo principai vis labiau įtvirtinami realiajame gyvenime, paaiškės ateityje. Tačiau kaip šis procesas galėtų būti paspartintas, tenka spręsti šiandien.

IŠVADOS

1. Šiandieninė administracinės teisės Lietuvoje problema yra socialinės įtakos mechanizmų, kaip priemonių analizuoti administracinės teisės normas, jų diegimo visuomenėje procesą, mokslinės teorinės analizės bei pagrindų stoka.

2. Lietuvoje diegti esminius administracinės teisės principus yra įmanoma ne tik taikant prievartos ir įtikinimo valstybinio valdymo metodus. Akultūracijos doktrina, išvirtinusi teoriniuose valstybinio valdymo metoduose, turi rasti vietą ir praktiniame administracinės teisės normų diegimo procese.

LITERATŪRA

1. **Vaišvila A.** Teisės teorija. – Vilnius: Justitia, 2004.
2. **Bakševičienė R.** Šiandienės Lietuvos teisės ir kultūros sąsajos galiojančioje Lietuvos teisėje. – Vilnius: Teisė, 2004.
3. **Goodman R., Jinks D.** How to Influence States: Socialization and International Human Rights Law. – The University of Chicago Law School, Harvard Law School: <http://ssrn.com/abstract=519565> [žiūrėta 2005 04 04].
4. **Interlexis.** Kompiuterinis tarptautinių žodžių žodynas. – Vilnius: Alma littera.
5. **Šedbaras S.** Administracinė atsakomybė. – Vilnius: Justitia, 2005.
6. **Bakaveckas A., Dziegoraitis A., Dziegoraitienė A. ir kt.** Lietuvos administracinė teisė. Bendroji dalis. – Vilnius: Mykolas Romeris universitetas, 2005.
7. **Policinės priemonės rezultatai.** Skelbta Lietuvos policijos eismo priežiūros tarnybos tinklalapyje: <http://www.lpept.lt/lt/priemones/> [žiūrėta 2006 09 18].
8. **Galligan D. J.** Due Process and Fair Procedures: A Study of Administrative Procedures. – Oxford University Press, 1997.

MECHANISMS OF SOCIAL INFLUENCE. NEW OPPORTUNITIES TO INFLUENCE THE PROCESS OF ADMINISTRATIVE NORMS ENFORCEMENT

Aušra Kargaudienė*

Mykolas Romeris University

S u m m a r y

The main aim of this article is to present three social influence mechanisms (coercion, persuasion, acculturation) and to compare these mechanisms with the traditional public administration methods (coercion and persuasion).

This comparative analysis represents the new possibilities to enforce the administrative law.

The last part of this article represents the social problem in Lithuania – the enforcement of the administrative law, which guarantees the right of persons with disabilities to park in the special places and public action (opinion) during this enforcement process.

The conclusion of this article is that the respect the right of persons with disabilities, the insurance their independence, their social and occupational integration and participation in the life of community are not entirely the issues of administrative law enforcement by traditional public administration methods (coercion and persuasion); the acculturation, as the mechanism of social influence, might be the alternative key.

Keywords: social influence mechanisms, coercion, persuasion, acculturation, socialisation.

* Doctoral candidate of the Department of Administrative Law and Process, Law Faculty, Mykolas Romeris University.